

Rok 1951

V roce 1951 **procházelo JZD krizí**. Byla zde špatná pracovní morálka. Jarní práce zaostávaly, proto muselo MNV na některé neděle v červnu vyhlásit pracovní povinnost i pro nečleny JZD, aby pomohli dokončit 2. etapu jarních prací. František Truhlář dostal od soudu nepodmíněný trest za to, že si z pole odvezl sušené píce pro svoji vlastní potřebu.

Dobytek až do roku 1950 zůstával u svých původních majitelů, mléko se dodávalo na JZD. Na svatou Annu 26. 7. 1951 byl zahájen svod krav do nově adaptovaného **kravína v cihelně**. Hospodáři 3 dny přiváděli své krávy, aby je odevzdali ke kolektivnímu hospodaření, celkem 96 krav. Někteří měli i slzy v očích. Byl to přece jen krok do neznáma. Nejlepší krávu si ovšem každý ponechal, jakožto základ svého záhumenkového hospodářství. Potom se s napětím čekalo, jak dopadne dodávka mléka – ta se samozřejmě zvedla. Ošetřování krav dostali na starost manželé Kuncovi a Hofman Josef. První dojičky byly – Anna Čechmanová, Kristýna Slezáková, Marie Hofmanová, Ludmila Kuncová, Lidmila Pavlíková a Růžena Uhlířová. JZD rozhodlo o zboření komína v cihelně (kravíně). Do pece se potom v podzimních měsících uskladňovaly brambory a krmná řepa.

Vybudováním JZD **zmizela spousta polních cest**, které už nebyly díky společnému hospodaření třeba. Díky tomu se získalo mnoho arů půdy.

V roce 1951 se začalo s výsadbou **třešňového sadu** za č. p. 36.

Požár: 14. 7. 1951 zapálil blesk stodolu, kde právě v tuto sobotní odpoledne byl dokončen svoz krásně usušeného sena. Bylo ho 3000q. Se stodolou lehla polovina stavení č. p. 71. Uchránila se jen obytná část.

ZŠ – od 1. 9. 1951 byli staroměstští žáci střední školy převedeni z Moravské Třebové do **újezdu střední školy v Třebořově**. Stalo se to na žádost ředitele střední školy v Třebořově Ladislava Šépy. Hrozilo jim uzavření IV. třídy pro malý počet dětí. Třebořovská škola měla jinak dostatek vhodných místností. Naproti tomu školy

v Moravské Třebové byly přeplněny a musely se tam vyučovat některé třídy na 2 směny. MNV ve Starém Městě se změnou školního újezdu souhlasilo. Ulevilo se tím i autobusové dopravě směrem do Moravské Třebové, protože tento úsek cesty byl vždy ráno přeplněn cestujícími. Autobusové spojení do Třebařova bylo nově upraveno tak, aby vyhovovalo dětem.

Od 1. 9. 1951 se MŠ přemístila ze školy (kde byla MŠ od roku 1946) do této budovy, která bylo předělána pro účely MŠ, byla zde vybudována i kuchyně, do které chodily i žáci školy. Měla celodenní provoz od 7:30 do 18:00.

4. 8. 1951 přijely do Starého Města **první kombajny**, problém byl ale s nočním uschováním. Nouzově byly utábořeny na dvoře státního statku č. p. 65.

Stávalo se pravidlem, že ten soudruh, který vystoupil z JZD, byl automaticky vyloučen z KSČ. Byly nátlaky na to, aby se stali členy a ti kteří nejevili zájem, byli vyloučeni a nahrazováni jinými. Dokonce někteří členové JZD nebo rodinní příslušníci byli zváni na MNV, kde s nimi byla projednávána jejich pracovní morálka. 24. 6. 1951 byla vyhlášena ONV **všeobecná pracovní povinnost**. Z každé domácnosti se měl směny účastnit aspoň jeden občan.

17. 11. 1951 se konala pracovní porada vedoucích pracovníků JZD s pracovníky ONV a OV KSČ o situaci v JZD.

13. 8. 1951 byl nešťastný den. V 5:45 ráno u domu č. p. 113 byl **výbuch**. Byla tam totiž v roce 1945 dřevěná protitanková překážka přes silnici. Od konce překážky šikmo přes zahradu vedl asi jeden a půl metru hluboký protitankový příkop ke stavení č. p. 113. Po válce provedli ještě Němci z příkazu komisaře Františka Antla sběr a svoz munice všeho druhu a tato munice byla sypána přímo z vozů, které stály na silnici, do protitankového příkopu, kde zatím stála voda. Postupně byl příkop celý různým materiálem zasypán a munice byla tak pohřbena. Tak tam odpočívala přes 6 let až do osudného dne. V příkopu bylo též hodně dlažebních kostek a železného šrotu. Vše vyletělo do povětří a popadalo v okruhu více jak 100 m. Nejvíce byly poškozeny střechy č. p. 113 a č. p. 114, na faře a na farní stodole, na kostele. Oprava stála asi 70 000 Kčs. I na školu spadlo obloukem přes kostel několik dlažebních kostek a poškodily střechu,

oprava stála 8 000 Kčs. Poškozeny byly i střechy na č. p. 115 a č. p. 110 na státním statku. Sem na dvůr spadl i jeden kámen na kombajn. Příčinou výbuchu bylo asi samovznícení nějakého střeliva, které obsahovalo fosfor. V okamžiku výbuchu jel právě po silnici na motocyklu občan František Zobač z Petrušova. Zastihla ho tlaková vlna i hlína. Byl vržen silně vpřed, tak že se svalil se strojem pod lípu u kostela. Nejrychleji byla opravena střecha nad obytným stavením na č. p. 114, kde mělo JZD složený na půdě ječmen. Případné deště by ho byly poškodily. Ostatní škody byly odstraňovány postupně. Přivolaní vojenští pyrotechnici sesbírali zbylý nevybuchlý materiál, bylo ho ještě několik košů a odstřelili ho v kamenolomu pod státním statkem. Řekli, že podobný případ se od konce války v celé republice dosud nestal.

Koncem roku 1951 bylo **kino přemístěno** do hostince U Kupsů. Z důvodu malé návštěvnosti, za kterou mohla zima - sál se nedal dobře vytopit, akustika zde nebyla příliš valná.

Kulturní události:

- 2. 2. 1951 **Přednáška s družstevní tematikou** v takzvané „zimní akci“ v hostinci U Kupsů. Bylo jich v průběhu zimy vícero.
- 4. 2. 1951 **KSČ – Společenský ples**
- 9. 4. 1951 Jako nástup do jarních prací byla organizována ve všech obcích, kde byl ustaven 3. typ JZD **„Radostná neděle“**. V odpoledních hodinách vystoupil v Sokolovně kulturní soubor Žižkovy školy z Moravské Třebové, a potom k tanci hrál hudební soubor hudební školy z Moravské Třebové za řízení ředitele školy Rudolfa Kimla. Místo vstupného si účastníci mohli zakoupit knihu na stánku, který připravila Kniha Moravská Třebová.
- 15. 4. 1951 **Pochod míru** – školní mládež i dospělí se shromáždili před budovou MNV, kde k nim promluvil Josef Kumstát o politice tábora míru a socialismu. Poté se přítomní seřadili a za zpěvu národních a budovatelských písní se vydali na pochod. V čele průvodu byly nesený vlajky, československá a sovětská, a dále byl nesen transparent s mírovým heslem. Školní mládež pochodovala jen na křižovatku silnic Sušice – Kunčina a potom se vrátila, dospělí šli až na rozcestí k nádraží v Moravské Třebové a zpět k budově

MNV ve Starém Městě, kde pochod byl ukončen Písni práce. Účast 150 osob.

30. 4. 1951 KSČ – ve škole **předmájová beseda**
1. 5. 1951 **oslavy 1. máje**. Účast byla asi 250 osob.
6. 5. 1951 Sehrál **divadelní kroužek drama** „Nikdy“. Tuto hru sehráli naši ochotníci ještě 14. 5. 1951 v Třebařově. Divadlo nacvičil Miloslav Svoboda. Hráli Josef Kumstát, Ludmila Kumstátová, Josef Konečný, Anděla Mněcháčková, František Khýr a další.
20. 5. 1951 V obci se konalo **svěcení zvonu**. Náš starý zvon byl nalezen po válce ve sběru, a protože byl prasklý, musel být přetaven. Zvon byl vezen ve slavnostním průvodu od domu Karla Pastýře č. p. 43 ke kostelu. Do kroku vyhrávala slovácká kapela v lidových krojích z Vlčnova a večer byla taneční zábava. Kmotry zvonu byli předsedové MNV naší farnosti. Ještě večer vyzváněl zvon všem občanům. Pohon zvonu byl namontován na elektriku a byl řízen automaticky elektrickými hodinami.
24. 5. 1951 KSČ – byla konaná **veřejná schůze KSČ** na počest 30. výročí založení strany.
27. 5. 1951 TJ – se konal na hřišti u sokolovny „**Sokolský den**“. Jeho program byl připraven společně národní školou a TJ Sokol. V předvečer byl na Kolberku zapálen táborák, při kterém mládež zpívala a tančila tance, které se naučila ve škole, v pionýru i v ČSM.
29. 5. 1951 Měly školní děti **kulturní vystoupení v místním rozhlase**. Recitovaly, četly a zpívaly k podpisové akci o paktu míru (petice mezi 5 velmocemi proti znovuvybrojování západního Německa).
16. 6. 1951 **Návštěva Sovětských kolchozníků**. Prohlédli si mechanizační středisko. Večer společně s družstevníky měli pohoštění v Rudém domě v Dětřichově.
23. 6. 1951 Zorganizoval P. Urban farář z Tátenic, který jezdil vykonávat bohoslužby do Starého Města, **autobusový zájezd** na Hostýn, Velehrad a k sv. Antoníčkovi do Blatnice.
26. 8. 1951 Družstevníci ze Starého Města se zúčastnili **okresní družstevní dožínkové slavnosti ve Velkých Opatovicích**. Odjeli na ni na dvou traktorových vlečkách.

2. 9. 1951 Pořádal Aeroklub Mor. Třebová **Letecký den**. Záštitu měl OV KSČ spolu s NP Sandrik. Večer byla taneční zábava, kterou pořádalo MO KSČ.
15. 9. 1951 JZD – **Dožínky**
14. 10. 1951 **Vinobraní**, které pořádalo rodičovské sdružení. Čistý výtěžek byl věnován na vybavení mateřské školy.
10. 11. 1951 Konala se **štafeta** na počest 34. výročí VŘSR. Ve stanovený den vzpomínkové oslavy, konalo se na náměstí v Moravské Třebové shromáždění pracujících. Před zahájením oslavy se konaly hvězdicové štafetové běhy sportovců a školní mládeže, které vybíhaly z určitých obcí na okraji moravskotřebovského okrsku. U nás ve Starém Městě se sbíhaly dokonce 4 další štafety a to z Rychnova, Třebařova, Petrušova a Dětrichova. Jedna z nich, určená jako hlavní, pokračovala ze Starého Města do Sušic. Sušická a posléze od nádraží moravskotřebovská mládež donesla štafetový kolík před tribunu na náměstí u radnice. Byl to od mládeže symbolický sportovní pozdrav VŘSR. Starty štafet byly předem časově naplánovány okresní štafetovou komisí.
15. 11. 1951 Konala se v sále U Kupsů **besídka k 34. výročí VŘSR**. Program měly děti národní školy, řeč Josef Kumstát.